

Štev. 12

Leto 11

Uredništvo in upravnništvo:

Izhaja enkrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Izpolnite obljube

Tekom letošnjega leta je nešteto deputacij aktivnih in upokojenih železničarjev obiskalo Beograd ter je dobilo od odločujočih činiteljev zagotovila, da se bo reševanju njih vprašanj posvetilo posebno pažnjo. Več deputacij je prišlo nazaj z obljubo, da bo njih zadeva rešena že med letom, nekatere pa so dobile zagotovilo, da se bo njih vprašanje sigurno rešilo z novim proračunom.

Finančni minister je že predložil parlamentu načrt novega proračuna in finančni odbor je začel razpravo o tem proračunu ter bo moral zavzeti stališče tudi k novemu finančnemu zakonu. Smatramo za svojo dolžnost, da ob tej priliki še enkrat javno opozorimo odločujoče na njih obljube, na njih pismena zagotovila, kakor tudi na njih izjave, dane posameznim delegacijam nastavljenecv in delavcev, aktivnih in upokojenih odnosno na njih izjave na javnih zborovanjih. Sam predsednik vlade je na manifestacijskem zborovanju v Beogradu dobesedno izjavil:

»Z obćim izboljšanjem gospodarskih razmer v državi upamo, da bo prišel tudi čas, da ugodimo upravičenim željam naših državnih uradnikov in uslužbencev.«

Sedaj je čas, da te besede postanejo dejanje, ker nemogoče je po uveljavljanju novega proračuna izdati kako uredbo, ki bi položaj nameščencev zboljšala, ako za to ni kritja v budžetu. Draginjske doklade so bile reducirane, doklade za ženo sploh ukinjene, doklade za otroke občutno znižane, stalnosti ni, služba pred nastavitvijo se nastavljenecv po letu 1923 ne računa za pokojnino. Skoraj istočasno z občutnim znižanjem prejemkov pa je začela rasti draginja in cene onih živilskih potrebščin, ki jih največ rabijo družine nižjih nameščencev, so porasle za 20%. Če so bile obljube na javnem zborovanju resne, — o tem nimamo povoda dvomiti, — naj se sedaj z budžetom izpolnijo in zagigura tudi finančna možnost za izvedbo teh obljub.

Staroupokojenci, kronski rentniki in milošćinarji že par let zahtevajo izenačenje pokojnin, da bodo tudi njih prejemki odgovarjali sedanjim draginjskim prilikam. Oni ne zahtevajo, da bi dobili v sedanji valuti izplačane svoje pokojnine odgovarjajoče njih prejšnji vrednosti, marveč žele le take pokojnine, ki jim bodo omogočile skromno življenje. Vse nasledstvene države so že davno izvršile izenačenje staroupokojencev, že davno je to izvršila Italija, leta 1923. Letos spomladi so dobili zastopniki staroupokojencev in kronskih rentni-

kov odgovor, da je zbran ves statistični materijal v Generalni direkciji in da je že predložen g. železniškemu ministru v odločitev. Gospod minister! Sedaj je čas, da se odločite za potrebne ukrepe in izposlušate soglasnost finančnega ministra za

izenačenje staroupokojencev, rentnikov in milošćinarjev. Po 1. aprilu 1937 bo prekasno, ker tedaj za izenačenje ne bo več budžetne možnosti.

Z uredbo o dokladah državnih upokojencev so bili najtežje prizadeti **železniški staroupokojenci** s polnimi službenimi leti, ker se je njim priznala nižja osebna doklada, kakor onim, ki so bili upokojeni z 10 leti službe. Tudi ti so dobili zagotovilo, da bo ta pomota popravljena, vendar čakajo na popravek že od 1. oktobra 1935 in od tedaj dalje zgube mesečno po Din 80 do 180, kar je za staroupokojenca že visoka vsota.

Delavci na železnici imajo svoj delavski pravilnik, ki predvideva, da Progovni delavec ima pravico po treh letih službe na stalnost, na dopust, pravilnik predvideva, da se ga mora mesečno zaposliti najmanj po 20 dni. Pravilnik predvideva poleg osnovne plače uvečano plačo od 30—50% za posamezne kategorije delavstva.

Samo v območju ljubljanske direkcije čaka par sto progovnih delavcev na priznanje stalnosti, ki jo ne dobe, ker ni izvršeno normiranje stalnih mest, ter vsled tega ni na razpolago kredita. Ta delavec ne more napredovati, je leto za letom pogodben, vedno z eno nogo na cesti, ne dobi dopusta, sedaj je izgubil še legitimacijo in mora vsaki leto, ker mu čaka na priznanje stalnosti, z novim proračunom se mora zasigurati

zadosten kredit za imenovanje teh delavcev stalnim, zasigurati pa se mora tudi kredit za njih napredovanje po službenih letih ter **redno zaposlitev vse dni v mesecu.**

Vse to je bilo delavskim delegacijam že opetovano obljubljeno in vsled tega upravičeno pričakujemo, da se bo letos, ko ima vlada precejšnjo večino v parlamentu in senatu in njeno delo od manjšine ne more biti tako ovirano — prepričani pa smo, da bo imela tudi manjšina razumevanje za ta vprašanja — pristopilo k izvedbi obljub ter zasiguralo delavcem in nastavljenecv, aktivnim in upokojenim vsaj skromni eksistenčni minimum, ki ga, odnosno, ki so ga v dolgoletni naporni službi zaslužili.

Progovni delavci in lastavke

Vreme je lastavke letos ogoljufalo. Neprimerni toploti septembra meseca je sledil hlad in sneg, zgodaj, kakor le redko. Lastavice niso slutile nagle izpremembe in zalotila sta jih mraz in sneg, preden so odletele proti jugu, kjer bi se lahko prehranjevale z žuželkami in veselo frfotale po toplejšem zraku, ki ga nujno potrebujejo.

Lastavke se selijo. Če nimajo hrane tu, gredo drugam, kjer jim jo narava nudi v obilici. Toda letos so lastavke zgrešile pravi čas selitve. Pristisnil je že mraz in sneg, ko so zadnje šele jele misliti na selitev. Odletele so, toda morale so čez grebene

gorovij, ki so pokrita s snegom. Hrane tudi ni bilo. Tisoče in tisoče jih je zmrznilo ali poginilo od glada. Naj počivajo v miru!

Sočutje in milosrčnost sta lepi čednosti. Še lepša čednost je pravica. Zato se ne čudimo, če so usmiljeni listi mnogo pisali o ubogih lastavkah, ki so pomrle zaradi nesrečne zamude svoje selitve.

Usmiljenje do živali in čut pravičnosti do živali, če je odkritosrčen, je znak blage človeške narave. Toda ta čut, žal ni vedno blag, ni pravičen.

Spominjajmo se le na veliko število nezaposlenih. Stradali so poleti,

stradali in prezebali bodo pozimi. Spominjajmo se, kako glasno in ponovno smo opozarjali državo, banovine in občine ob sestavljanju proračunov, da naj votirajo primerne zneske v socialnopolitične namene. Takrat ni bilo časopisov, ki bi bili povdarili to potrebo. Večinoma so se tozadevne postavke reducirale. Opozarjali smo, da krize še ne bo konec, da bo beda bodočo zimo le še večja, ker postaja zlo hujše, čimdalje traja.

Tudi na železnici imamo slične trpine, ki so ravno tako v težkem položaju, kakor brezposelni. Tisoče pogodbениh delavcev in začasnih progovnih delavcev na železnici ne ve, ali bo jutri še mesto za njega, ali pa bo dobil obvestilo, da ni kredita, da mora iti na brezplačen dopust odnosno, da je odpuščen najmanj do spomladi, ko bo zopet odobren nov proračun. Kam naj se obrne ta ubogi delavec, zlasti še, če ima družino? Prispevka za brezposelno zavarovanje ne plačuje in tako ne more dobiti brezposelne podpore, pri mizerni plači Din 18 do 20 dnevno niti tedaj, ko je bil zaposlen, ni mogel pošteno živeti, kako naj bi si prihranil kaj za zimo.

Za te »uboge lastavke«, ki so družba dolžna skrbeti in jim omogočiti pošteno preživljanje.

Te »uboge lastavke« se ne morejo nikamor seliti, doma pa ni hrane, ni drv, ni krova. Vse je zaprto pred njimi. Vse zastraženo. Vse kaznjivo, če si vzamejo košček kruha, če spe v kozolcu, če se »potepajo«.

O, za te »uboge lastavke« ni ču-ta človekoljubnosti, ni ljubezni, ni človečnosti!

Vprašanje nezaposlenosti pri nas še ni rešeno, pri nas še ni rešeno vprašanje podpiranja brezposelnih za privatno delavstvo, niti za one, ki so služili državnim ustanovam.

Skrb za nezaposlene je javna zadeva. Strokovne organizacije in delavstvo samo ne more nositi velikega bremena. Tudi je delavstvo najmanj krivo teh strašnih razmer, krivo je gospodarstvo, družba in ta ima dolžnost, da stori vse potrebno.

Poskrbeti mora za hrano, obleko, kurivo in stanovanje nesrečnih žrtev gospodarstva. Predvsem je to naloga obćin, banovin in države.

Treba je poskrbeti za otroke, da ne propadejo.

Državne ustanove so zamudile, da bi bili železniški delavci deležni vsaj malenkostnih podpor v primeru brezposelnosti. Njih dolžnost je sedaj, da jim nudijo vsaj isto podporo, kot bi je bili deležni, ako bi plačevali malenkostne prispevke za brezposelno zavarovanje.

Za vštete delavskih let onim, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923

Vse dosedanje intervencije za priznanje delavskih let za odmero pokojnine onim, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923 so bile zaman. Železniška uprava je stala na stališču, da vsled določb zakona iz leta 1931 tem železničarjem ne more priznavati prejšnje delavske službe. Deputacije prizadetih so dobile sicer obljube, da se bo o tem vprašanju razpravljalo, vendar ostalo je pri obljubah.

Sedaj so prizadeti sodrugri pokrenili ponovno akcijo, da se bo njih vprašanje obravnavalo v parlamentu. Na železniškega ministra je bila stavljena posebna interpelacija ter je ta izjavil, da bo na interpelacijo osebno odgovoril v parlamentu. Tudi finančnemu odboru, kakor tudi finančnemu ministru je bil predložen obsežen memorandum o nevdržnem stanju prizadetih s prošnjo, da bi se z novim finančnim zakonom odredilo vračunanje prejšnje delavske službe za odmero pokojnine vsem onim, ki so bili nastavljeni pred uveljavljanjem novega zakona iz leta 1931, najmanj pa vsem onim, ki so bili nastavljeni pred 1. marcem 1929, ko je

stopil v veljavo zakon o pridobitvi pravice na osebno pokojnino. Do tega datuma je sleherni železničar računal, da se mu z nastavitvijo avtomatično pripozna vsa službena leta in marsikdo se ne bi dal nastavitvi — saj je bil z nastavitvijo oškodovan na prejemkih — ako bi vedel, da se ga bo smatralo z nastavitvijo za novosprejetega ter bo zgubil vsa prejšnja službena leta.

Upajmo, da bo akcija prizadetih, ki se že sedem let bore za svoje pravice, sedaj končno uspela in da bodo dosegli vračunanje delavskih let za pokojnino, saj so za ta leta plačevali redno prispevke za starostno zavarovanje. Železniška uprava je prevzela vse aktivne salde prejšnjih pokojninskih fondov, prevzela je s tem tudi vplačane prispevke prizadetih železničarjev. Če je prevzela denar, ki so si ga morali železničarji odtegniti od svojih ust za starostno preskrbo, potem mora prevzeti tudi obveze in zagantirati tem železničarjem vračunanje vseh onih let za odmero pokojnine, za katere so plačali prispevke v obstoječe pokojninske fondove.

Iz vrst upokojencev in rentnikov

Podaljšanje železniških legitimacij

Rumene legitimacije se morajo predložiti za podaljšanje potom onih železniških postaj, v katerih območju upokojenec, rentnik ali vdova stanuje.

Obenem z legitimacijo je predložiti:

Zadnji čekovni odrezek o nakazilu pokojnine.

Pokojninski dekret, iz katerega je razvidno število priznanih let.

(Legimacije dobe namreč le oni nastavljenici, ki imajo najmanj 5 let aktivne službe in oni upokojeni delavci, ki imajo najmanj 12 let službe priznane za pokojnino. Poleg tega dobe legimacije seveda tudi vsi, ki so imeli nezgodo in so jim k njih službenim letom prišteli pribitek

vsled nezgode).

Markico za Din 2 za vsako legitimacijo.

Po Din 2 za vložek s 24 kuponi za vsako legitimacijo.

Poleg tega morajo predložiti še lastnoročno podpisano izjavo, da niti on, niti žena ne izvršuje obrti odnosno protokolirane trgovine.

Za otroke preko 18 leta starosti je priložiti potrdilo šole, da redno nadaljuje šolanje, odnosno učno spričevalo. Za hčere pa potrdilo občine, da so še neporočene ter da ne zaslužijo mesečno več kot Din 500.

Oni upokojenci, ki prejemaajo pokojnino odnosno rento iz Zagreba, morajo do novega leta predložiti legitimacije z istimi dokumenti.

Priloge k prošnjam za rodbinsko pokojnino, provizijo, pogrebno in/ali podporno?

Ker se vsled pomanjkljivih prilog zavleče reševanje raznih prošenj za odmero pokojnine, odnosno pogrebne, je izdala Direkcija točna navodila, kaj je priložiti k eni ali drugi prošnji. Istočasno pa je pozvala tudi vse službene edinice, da gredo prizadetim pri sestavljanju prošenj čim najbolj na roko, ker je to njihova dolžnost.

Po tej okrožnici posnemamo sledeča navodila:

a) K prošnjam za rodbinsko pokojnino je priložiti:

1. mrliški list,
2. poročni list,
3. potrdilo župnijskega urada, da je vdova živela s pokojnim možem v zakonski skupnosti ter da se ni vnovič poročila,

4. potrdilo občine, da vdova ni v državni ali samoupravni službi ter da ne prejema podpore od države ali samouprave,

5. npravstveno spričevalo,
6. državljansko izkaznico,
7. rojstne liste otrok, ki so po § 159 zakona o drž. prom. osobju upravičeni do rodbinske pokojnine.

Za otroke po dovršeni starosti 18 let je priložiti potrdilo občine, da niso v državni ali samoupravni službi.

Za vse otroke pa potrdilo občine, da ne prejema podpore od države ali samouprave. To potrdilo se da skupno s potrdilom ad tč. 4.

Za hčere po 18. letu starosti je priložiti samski list.

Za moške otroke v smislu § 159 tč. 5 je priložiti potrdilo od šole odnosno od vojaške oblasti.

3. potrdilo občine, da je prosilka edini uživalec pokojnine ali provizije,

4. izjavo prosilke, da se odpoveduje enkrat za vselej pravici do rodbinske pokojnine ali provizije, ki mora biti notarsko overovljena.

Prošnje in priloge morajo biti predpisno kolkovane.

d) K prošnjam za izplačilo enomesečne pogrebne nastavljenecem po § 103 zakona je priložiti:

1. mrliški list uslužbenca ali upokojenca,

2. račune o plačanih pogrebnih stroških, ki morajo biti pravilno kolkovani in se glase na ime prosilca.

e) K prošnjam za izplačilo dvomesečne podpore po § 103 zakona (nastavljenecem in upokojenecem) je priložiti:

1. mrliški list,

2. poročni list,

3. potrdilo župnijskega urada o zakonski skupnosti ter da se vdova ni vnovič poročila,

4. potrdilo občine o imovinskem stanju prosilca. V tem potrdilu mora biti navedeno tudi, da pokojni ni imel, niti ni zapustil nikakega premoženja, nikakih dohodkov, niti gotovine in to niti v kraju bivališča niti v celi kraljevini Jugoslaviji.

Slično je navesti v tem potrdilu tudi o imovinskem stanju prosilca.

Pod gotovino se smatra denar, ki donša obresti.

5. Potrdilo davčne uprave, da ni imel niti pokojni, niti nima prosilec davčnega predpisa.

Zavedne železničarske družine kupujejo domače milo. To milo pere bolje v trdi vodi, kakor druga v mehki vodi

Pelikan terpentinovo milo posebno izborna za pranje v trdi vodi

Za otroke, ki so pridobitno nesposobni ter je ta nesposobnost nastopila pred 23. letom starosti, je priložiti zdravniško spričevalo, potrjeno od 2 javnih zdravnikov ter potrdilo od občine, da nimajo lastnih sredstev za vzdrževanje.

Za polnoletne otroke je priložiti tudi npravstveno spričevalo in državljansko izkaznico.

8. Odluk o odmeri pokojnine pokojnega moža, le v overovljenem prepisu.

b) K prošnjam za vdovske provizije po predpisih bivše južne železnice odnosno po predpisih avstr. drž. železnic je priložiti:

1. iste priloge kakor pod a) točke 1—5,

2. državljansko izkaznico, če je prosilka naša državljanka,

3. rojstne liste otrok do 18. leta starosti, po tej dobi pa le z omejitvami, določenimi v § 31 provizijskega pravilnika za sluge in pom. uslužbenca bivših avstrijskih državnih železnic, odnosno v § 33 provizijskega pravilnika za delavce bivše družbe južne železnice, za kar je predložiti tozadnevne listine.

4. Dekret o odmeri provizije pokojnega moža, le v overovljenem prepisu.

c) K prošnjam za izplačilo triletnih penzij kot odpravnine vdovi, odnosno hčerki, ako je edina vživalka rodbinske pokojnine ter se želi poročiti (§ 157 zakona) ter k prošnjam za odpravnino iz provizijskega fonda, katero lahko zahteva vdova, ki nima otrok, za katere bi jim pripadali vzgojevalni prispevki, — ta odpravnina zamore največ triletno provizijo — je priložiti:

1. poročni list,

2. dekret o odmeri pokojnine ali provizije pokojnega moža le v overovljenem prepisu,

6. potrdilo občine, da ni prosilec niti v državni niti v samoupravni službi ter da ne prejema nikake podpore niti od države niti od samouprave.

f) K prošnjam za podelitev podpore uslužbencu, ki postane vsled bolezni nesposoben za službo po treh letih aktivne službe (§ 104 zakona, po katerem se mu lahko odobri kot podpora 30% njegovih prejemkov) je priložiti:

1. potrdilo občine o imovinskem stanju prosilca,

2. zdravniško spričevalo, podpisano od dveh javnih zdravnikov, da je prosilec nesposoben za vsako pridobitno delo,

3. potrdilo davčne uprave, da prosilec nima davčnega predpisa.

g) K prošnjam za podelitev podpore ženi in otrokom po takih uslužbencih, ki so ali vživali podporo iz § 104 zakona, ali pa so umrli po preteku treh let aktivne službe, ko še niso zadobili pravico do pokojnine, je priložiti:

1. Vse priloge in potrdila, ki jih je priložiti k prošnjam za rodbinsko pokojnino (glej priloge, navedene pod a).

2. Potrdilo občine o imovinskem stanju prosilca.

3. Zdravniško spričevalo, podpisano od dveh javnih zdravnikov, da je prosilec nesposoben za vsako pridobitno delo.

3. Potrdilo davčne uprave, da prosilec nima davčnega predpisa.

Železničarski koledar 1937 je pošel ter ga ne moremo dostaviti onim, ki so ga naknadno naročili. — Naj bo to opomin zaupnikom, da bodo koledar za leto 1938 naročili v določenem roku, ker tiskamo le toliko koledarja, kolikor ga je naročenega.

Na naslov železniške direkcije

Prepoved privatnih del

Večkrat so bile ponovljene okrožnice, da se železniških delavcev in nastavljenec ne sme izrabljati za privatna dela. V nekaterih postajah je stalež skladiščnega osebja tako zreduciran, da ne more nikdo dobiti dopusta. Vendar se v eni teh postaj redno dogaja, če ima postajenačelnik na svojem vrtu ali kje drugje kako privatno delo, da se najde delavec iz skladišča za izvršitev tega dela, čeprav vse drugo delo zaosta-

ne. Ta razvada se je razširila tudi na nekatere progovne mojstre, katerim mora pogodbeni delavec marsikatero privatno delo narediti v bojazni pred večjo izmero brezplačnega dopusta.

Direkcija je s tem kontrolnim organom naročila, da nadzorujejo tudi izrabljanje železniških delavcev za privatna dela ter tako izrabljanje preprečijo.

Službena obleka

Pravilnik o službeni obleki predvideva, kdo mora v službi nositi obleko in ta ima seveda pravico na tozadnevni pavšal. Ni zadosti, da vrši službo, ki je v pravilniku predvidena, marveč nahajati se moraš še v posebnih knjižicah referentov pri obračajnem oddelku direkcije, da si na »sistemiziranem mestu«, da dobiš pavšal. Če si tako nesrečen, da mo-

raš vršiti na gotovi postaji službo vratarja, ki v dotični knjižici referenta ni zabeležena kot sistemizirana, potem pavšala za službeno obleko ne dobiš, pač pa moraš službeno obleko iz lastnih sredstev kupiti in nositi, drugače si kaznovan.

Ali ne bi Direkcija tudi tu naredila red na postajnem mestu, ki ostali imajo tudi pravico na pavšal?

Plačani in neplačani dopusti

Na enem zadnjih sestankov se je oglašil progovni delavec ter zaprosil referenta, da bi predlagal pri Direkciji, da naj Direkcija naredi za leto 1936 seznam, koliko rednega dopusta so izrabili direkcijski in ostali uradniki, ki imajo pravico na dopust tudi po cel mesec in koliko dopusta so morali žrtvovati vsled pomanjkanja kreditov. Na vprašanje, zakaj želi to statistiko, je odvrnil: Že če-

trto leto nisem mogel izrabiti pripadajočih mi 10 dni rednega dopusta, pač pa sem bil zadnja leta deležen brezplačnega dopusta z utemeljitvijo, da za moj redni dopust ni kredita. Ker služim istemu gospodarju, bi rad vedel, koliko dopusta žrtvuje na oltar železniški upravi njeno uradništvo, ki ni izpostavljeno brezplačnim dopustom.

Novi predpisi za zobozdravljenje

S 1. novembrom so stopili v veljavo novi predpisi o odobravanju zobozdravljenja, kakor tudi o povračilu stroškov za zobozdravljenje. Za vse prošnje, za katere je bil kredit angažiran že pred 1. XI. 1936, veljajo še stari predpisi in morajo plačati člani svoj prispevek po starih predpisih. Nove določbe veljajo torej samo za one prošnje in uput-

Za navadne plombe in vsa druga tehnična dela plačajo 75% zneska pogodbene tarife.

5. Zlata dela plačajo člani za se in za družinske člane v celoti po pogodbeni tarifi.

Za zobozdravniška dela plača železničar sledeče zneske:

Zobozdravniško delo	Takoj po vstopu za se ali družin. člana:	Po triletnem članstvu za sebe:	Za druž. člane:
Izruvanje zoba brez anestezije	—	—	—
Izruvanje zoba z anestezijo	—	—	—
Plombiranje zoba z navadno plombo	20.—	5.—	15.—
Za vsak umetni zob s protezo iz kavčuka do 5 zob	30.—	7.50	22.50
Za protezo preko 5 zob za vsak zob	25.—	6.25	18.75
Za vsako zaponko iz kovine na protezi iz kavčuka	12.—	3.—	9.—
Za popravo proteze iz kavčuka	30.—	7.50	22.50
Za vsak nadomeščeni zob pri popravi proteze iz kavčuka	25.—	6.25	18.75
Za porcelanast zob na klinu (Loghankrona)	60.—	15.—	45.—
Za zameno porcelanaste krone ali klina	30.—	7.50	22.50

Za zdravljenje in plombiranje zoba z duplirano plombo plača član takoj po vstopu v službo za se Din 25.—, za družinskega člana Din 37.50, po treh letih pa plača vse fond.

Za zlata dela pa plača član neoziraje se na člansko dobo za sebe, odnosno družino sledeče zneske:

Za vsako zlato krono v protezi iz kavčuka	Din 90.—
Za vsako zlato krono na prednjih desetih zobeh	180.—
Za vsako zlato krono na kočnjakih	200.—
Za vsako zlato krono v mostu	220.—
Za vsako krono iz zlata in porcelana z zlato kapico in klinom v korenu	220.—
Za popravo zlate krone	50.—
Za vsako zlato zaponko v protezi iz kavčuka	60.—
Za nameščenje snete zlate krone	25.—
Za zameno zlate krone v mostu	30.—

Sodrug! Sodružice!

Krajevni Medstrokovni Odbor (URSSJ) v Ljubljani priredi poučno predavanje o socialni zakonodaji, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 20. decembra 1936 ob deveti uri v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Predaval bo s. dr. Reisman iz Maribora.

Ker je to predavanje nadaljevanje že zadnjega predavanja, se naproša vse sodruge in sodružice, da se polnoštevilno odzovejo ter naj bodo točno ob določeni uri na mestu.

Krajevni Medstrokovni Odbor Ljubljana

Zašto treba da se organizujemo

Svetska kriza izražena u anarhiji proizvodnje vladajućeg društva ostavlja iza sebe pustoš i stalnu nesigurnost za sve koji učestvuju kako u proizvodnji tako isto i u potrošnji dobara. Neizvesnost, koja je od početka bacila milijone ljudi u očajanje i bedu, produbljavala se je na taj način što su tereti krize sve više prebacivani na leđa i onako već iscrpljenog radnoga naroda sela i grada. Pojave — svima nama već poznate da na jednoj strani milijoni ljudi, isključeni iz proizvodnje, lutaju besposleni i gladni grčevito gledaju da održe ostatke golog života, dok se na drugoj strani suviše proizvedena dobra uništavaju radi održanja visine cena — navode ljude na ozbiljno razmišljanje nad sutrašnjicom. Kada se uvidelo da radnička klasa svakim danom sve više gubi već davno stečene tekovine i da njen neprijatelj iskorišćuje svaku njenu slabost i nemarnost, nastojeći da pocepa i oslabi njenu organizacionu moć i borbenu svest, a da, prebacujući terete krize na radničku klasu, snizuje plate do besplatnog rada — produžuje radno vreme do potpune iscrpljenosti radnika — najzad, došlo se do neophodnog saznanja da se jedino ujedinjenim zajedničkim snagama sviju najamnih radnika može zaustaviti ofanziva poslodavaca, koja je išla za tim da reši radnog čoveka svake životne sigurnosti i prava. Moralo se preći preko sviju drugih stvari i u organizovanju sviju snaga za ekonomsko podizanje života gledati osnovnu polugu ka povraćanju već izgubljenih tekovina. — Uloženi ogromni napori dali su već željene rezultate tamo gde su se pravilno shvatile težnje i zahtevi širokih radnih masa. Pre ili docnije, dolaze do pravilnog saznanja i ostali, koji su ispočetka bili nemarni ili se lično osećali toliko sigurni da su, živeći u zabludi o nekom ličnom prosperitetu, zanosili se mislima o čarobnim lestvicama po kojima se kreću ka sigurnom blagostanju. Pogoršavanje uslova rada, besposlice i ostale prepreke donose nesigurnost svakom namešteniku i on strahuje nad svojom sadašnjosti, a da i ne pomišlja o svom ličnom i sigurnom uspehu. Zar je malo slučajeva gde su nameštenici, bilo iz razloga iscrpljenosti, bolesti, povratka sa odsluženja vojnog roka, ne prihvaćanje nečasnih i ponižavajućih zahteva poslodavaca, bilo drugih slučajeva ostajali bez svoja nameštenja i potucali se od nemila do nedraga po cenu novih poniženja da se zaposle i pod gorim uslovima samo da ne bi bili prinuđeni na prosjačenje i kriminal ako se već ne mogu staviti na teret svoje rodbine i prijatelja? A kakvi su radni uslovi, naročito po pitanju plata i prekovremenog rada, to najbolje

znaju mlađi nameštenici svojim standardom života!

Na postavljena pitanja »Zašto da se organizujemo«, između ostalog, možemo odgovoriti sledeće: **Organizovati se trebamo radi popravke svoja životnog položaja, koji je iz dana u dan nesigurniji; radi solidarnosti i zajedničke zaštite svojih životnih interesa i prava u smislu poboljšanja radnih uslova, povišice plata, skraćivanja radnog vremena, zdravstvenih uslova rada, primene zakonske zaštite; da bi se mogli staviti u borbu protiv svakog nasrtaja na dosada stečena prava i za osvajanje novih; za osiguranje u besposlici i za osiguranje starosti penzionim osiguranjem za sve kategorije rada; dalje, radi podizanja kulturnog i vaspitnog uticaja na mlade generacije radnika koje dolaze; radi pomoći već organizovanim, za povećanje brojnog i kvalitativnog stanja, koje će predstavljati snagu i moć i stvarati potrebno poštovanje od onih od kojih zavisi povoljno rešenje naših gorućih pitanja.** Treba se organizovati radi samopomoći; radi stvaranja i pronalazanja novih prijatelja i saveznika; radi osposobljavanja u stručnoj spremi; radi usavršavanja u ostalim znanjima na kulturnom, ekonomskom, zdravstvenom i drugom polju ljudske delatnosti — **radi života u prosvetenoj zajednici; da bismo udruženi obezbedili svima nama, kao onima koji dolaze, častan i pristojan rad, potreban hleb, siguran mir i željenu slobodu, koja će omogućiti svesrdan napredak u prilog širokih narodnih slojeva.**

Mi romamo stalnim akcijama, koje će ići za tim da najboljim i najpravilnijim načinom zaštitimo i očuvamo već dosada stečena prava, da osvojimo nove tekovine koje će nam garantovati bolji i snošljiviji život. Tim akcijama mi moramo uveriti onaj ostatak radnika i nameštenika, koji je van organizacije, da mi radimo i za njih i da je nama neophodna i njihova pomoć i saradnja, jer samo zajedničkim naporima i udruženim snagama najpre možemo osigurati ostvarenje željenih rezultata. Moramo, naposljetku, primerom dokazati, da mi nismo poslednji i najzaostaliji sa svešću o pripadnosti klasi radnoga naroda, jer životni uslovi nam omogućuju da zauzmemo ono mesto u društvu koje nam stvarno pripada po značaju učestvovanja u proizvodnji današnjeg društva. Priključivanje sviju radnika i nameštenika u svoje klasne organizacije jeste najbolja garancija da će ostvariti mogući maksimum od traženih zahteva od strane radnika i nameštenika u današnje vreme. Zato je dužnost svakog pojedinca da neumorno radi na prikupljanju sviju snaga, kako bi što pre ostvarili željene zahteve. **Pokret V. B.**

Zar opet nova organizacija?!

Na području Direkcije Zagreb mnogo se ventilira pitanje osnivanja nove željezničarske organizacije, u kojoj bi bili organizovani samo željezničari-Hrvati. Kod toga želi se podvući, da bi to bila čisto sindikalna organizacija, u koju bi mogli stupiti i željezničari drugih plemena, nu organizacija bi svoju djelatnost prostrala samo na željezničare zagrebačke Direkcije.

Mi znamo motive, koji pokreću protagoniste ove nove željezničarske organizacije. Ti motivi nisu sindikalne, već čisto političke naravi. Ako je riječ o sindikalnoj borbi željezničara, onda i za sindikalne početnike mora biti jasno, da se sa pokrajinskim i plemenskim organizacijama ne može ništa postići. Sve dotle, dok je željeznica kao ustanova centralizma, dok je ona kao poslodavac jedinstvena, probitke za željezničko osoblje moći će postizati samo centralisana i jedinstvena njihova sindikalna organizacija. Pokrajinska ili plemenska sindikalna organizacija ne samo da za željezničare ne će moći ništa učiniti, **takva organizacija može postati velika smetnja svakom ozbiljnom i korisnom zauzima-**

nju za njih. Ako bi osnivanju takvih odvojenih organizacija pristupili još i željezničari Slovenci, pa Srbi, a zatim Bosanci itd., bila bi to prava katastrofa za životne interese sveukupnih željezničara. Za želj. upravu predstavljalo bi to jedno idealno stanje: **vlada nad posvadjenima.**

Sindikalnoj organizaciji željezničara, koja bi svoju djelatnost zasnivala na plemenskoj ili pokrajinskoj osnovici, nema mjesta sve dotle, dok je željeznica kao ustanova centralisana i jedinstvena. — Pokretači sindikalne organizacije, koje bi bili članovi samo željezničari-Hrvati, nemaju pred očima sindikalne, već isključivo političke ciljeve. Za takve, pak, po našem mišljenju, nebi trebalo osnivati sindikalne, već čisto političke organizacije. Ove — hvala bogu — već postoje u velikom broju, osnivanje novih je isto nepotrebno. Evo bivše HSS, SDS, JNS, JRZ itd.

Osnivanje sindikalne željezničarske organizacije na pokrajinskoj i plemenskoj osnovi formalno je nemoćuće. Zakon osnivanje takve organizacije izričito zabranjuje, **a toga radi ne odobravamo ni osnivanje novih organizacija. željezničar.**

Iz zagrebačke radionice

Neka nitko ne smatra, da su se prilike u zagrebačkoj radionici toliko poboljšale, da se o njihovim lošim stranama nebi imalo što da kaže. O njima u zadnjih nekoliko brojeva nismo pisali iz raznih drugih razloga, a ne zato, što nevaljalosti ili nepravde nema.

Najtugaljivije pitanje, nad kojim svaki radnik kuka, je **premija.** Sistem premija uveden je iz raznih drugih razloga, a ne zato, da radnik čim više zaradi. Da se radnici pomire sa tim sistemom, moralo ga se — barem u početku — udesiti tako, da ipak nešto zarade. I zaista: prve premijske zarade bile su zadovoljavajuće. Negdje su premije iznosile više, nego redovna plaća. I to je poslužilo kao podražaj, da se još više i još brže radi. Više radiš — više zaradiš. — Nastala je jedna utakmica, koja je konačno pokazala maksimum, do kojeg se radnik može razapeti. Poslodavcu je to baš trebalo. U času, kad je vidio maksimum napora, on je rekao: »E, ne može to tako dalje. Radnici zaraduju ministarske plaće. Premije se moraju sniziti!« I došlo je snižavanje. Najprije za 10, pa opet za 10, pa za 15 posto. Ako radnici žele da nadoknade taj manjak, neka rade za toliko više! I radnici su opet radili i razapinjali se. Da naknade reducirani postotak, produljili su si radno vrijeme za sat-dva i više. Opet su »previše« zaradili, opet je uslijedila redukcija. Premija je danas već toliko izreducirana, da se za njen minimalni iznos mora prenaporno ro-

botati. To je, zapravo, i bila svrha njenog uvodjenja.

U zadnje vrijeme ni ove minimalne premije nisu bez spoticanja. Upravnik radionice je nagovjestio, da će ih morati nivelirati tako, kakove su po »drugim radionicama«. Uzeta je u kombinaciju i mogućnost, da se premija paušalira na mjesečni iznos od Din 200 do 250. To se pravda navodnom smanjenom produktivnošću ove radionice: prema broju izašavših lokomotiva je cijeni premija previsok, pa ga treba sniziti. Šta je na stvari? Pojedini poslovi na opravci starijih lokomotiva traju uvijek dulje, nego kod novih, pa je posve razumljivo, da je broju izlazećih lokomotiva to došlo do izražaja. **To ali nikako ne znači, da su radnici manje radili, a još manje, da treba sniziti cenovnik. Kad bi se htjelo stvari prosudjivati pravedno, onda bi se cenovnik moralo popraviti u korist radnika, a ne obratno.**

Kolsko odjelenje još uvijek radi od 7 do 15.15 sati. Pored sviju intervencija nije se moglo postići, da se radi od 6 do 14 sati. Za familijarne radnike je rad do 15 sati više nego nepravilno. Oni dodju kući oko 16 sati, u vrijeme, kad se djeca vraćaju iz škole i kad bi im trebalo već dati večeru, a oni tek stigoše na objed. Stvarno to više nije ni objed ni večera, a uslijed toga i sveukupna ekonomija u dnevnom radnikovom gospodarstvu strada.

Vrijeme je već, da se prestane sa Uprava radionice mora da uzme u obzir njihove privatne potrebe, a ne samo svoje.

Fondovska bolnica u Zagrebu

Mnogi naši teško bolesni drugovi ne mogu doći do zdravlja, jer ne mogu doći do bolničkog liječenja. Zagrebačke bolnice prepune su. Bolesnici se otpućuju bez obzira na to, što im je život u opasnosti. Sa izgovorom »nema mjesta« otpućuje se bolesnici i onda, ako su u Zagreb došli iz najudaljenijih mjesta.

Ovakve prilike u zagrebačkim bolnicama vladaju već niz godina. Ukloniti nevolje, koje po naše bolesne drugove tim povodom nastaju, može se samo tako, ako se izgradi vlastita bolnica. To je najjednostavnije i najbrže rešenje. Dugo će još vremena proći, dok će problem bolnica htjeti i moći riješiti država, banovina ili gradska općina. Shvatajući interes bolesnih članova našeg Bolesničkog fonda pravilno, naši drugovi su inzistirali na tome, da se donesu odgovarajuće odluke za gradnju vlastite bolnice u Zagrebu. Te odluke su donešene i gradnji fondovske bolnice u Zagrebu sa formalne strane ne predstoje nikakve prepreke. I pare su tu. —

Sa gradnjom fondovske bolnice u

Zagrebu ipak se ne počima, akcija za riješenje toga gorućeg problema kao da je stala na mrtvu točku. Zašto? Tko to opet bremza? Tko imade interesa, da se time odugovlači? Zar nije korisnije započeti sa gradnjom bolnice i time stvoriti najbolje preduslove za bolje liječenje naših najtežih bolesnika, nego li neliječiti ih ili činiti izdavanja na hranarine i lijekove, koji i onako malo pomažu? Gradnja bolnice znači korisno uloženi novac, odlaganje gradnje znači beskorisno trošenje.

Teško možemo vjerovati, da su gradnji bolnice u Zagrebu isprečili sitničavi razlozi, slični onima oko gradnje liječilišta za tuberkuloznu djecu u Šumetlici. Za gradnju toga liječilišta sve je bilo spremno, ali se zapelo na tome, što se htjelo licitaciju za izdavanje gradnje obaviti u Beogradu, a ne na licu mjesta ili u Zagrebu. Bilo bi zaista žaljenja i osude vredno, ako se sa gradnjom toliko potrebne bolnice u Zagrebu odugovlači iz nekih takvih ili sličnih razloga.

Patentirani član.

Zadružni pokret

Gg. Ing. R. i V. H. iskoristiše na veliko stupce »Zadružnog Vijesnika«, glasila Konzumne zadruge željezničara u Zagrebu, za razračunavanje sa »zadrtime«, »neobjektivnim« i »nenačelnim« zadrugarima. Iz nekoliko kritičkih osvrta na rad zadružne uprave, koji su izašli u »Glasniku« željezničkih činovnika i »Ujedinjenom Željezničaru«, ova gospoda nastoje napuhati slona i protiv njega mobilizirati sve strijele. Zapravo Ing. R. i V. H. naliče Don Quijotu i njegovom pratiocu, kad se ustremiše na vetrenjaču. Jedan i drugi u svojim napisima ispoljiše upravo smješnu uobraženost, kao da su oni jedini i to patentirani zadrugari, a sve ostalo neznanice, zlobnik, nenačelnost.

Vjerujemo, da toj uobraženoj gospodi »Glasnik« ne će ostati dužan objektivnog i načelnog odgovora. Da se mi na te napise uopće osvrćemo razlog je u tome, što su gg. Ing. R. i V. H. svima nama dobro poznati kao protagonisti žutog udruženja, a u svojim napisima u »Zadružnom

Protagonisti žutih u procjepu

Vijesniku« odriču svaku svoju vezu s njime. Šta više oni bi htjeli odjednom biti lijepo gledani od sviju željezničarskih staleških organizacija, jer uprava u zadrugi ne smije biti monopolisana za ovu ili onu organizaciju. Na upravu zadruge treba da dolaze »u uvijek samo ona lica, koja pokazuju više spremne, ozbiljnosti i objektivnosti,« jer zadruga »ne podnosi rizika eksperimentiranja sa ljudima, koji ne znaju da odvagnu svoje riječi.«

Pošto bi event. silaženje gg. Ing. R. i V. H. predstavljalo »eksperimentiranje sa ljudima«, a zadruga to »ne podnosi«, to zadrugari pamet u glavu: na narednoj godišnjoj skupštini nemojte praviti eksperimenata, izaberite opet patentirane upravljače Ing. R. i V. H. Da se to postigne oni ne reflektiraju više na potporu svojeg žutog udruženja, skidajući dosadnji žuti šešir i kliču: dobar dan čaršijo na obje strane.

Zadrugar.

Vlaganje prošelj za potrdila o višini neposrednih davkov za odmero šolnine

Direkcija je izdala naslednji razpis, s katerim obvešča vse uslužbenke, kam je treba naslavljati prošnje za izstavitve potrdil o višini uslužbenkega davka, ki se glasi:

V soglasju z odsekom za trošarino in takse Dravske finančne direkcije v Ljubljani št. 6729/18-V-ex 1936 od 15. oktobra 1936 predpisujemo v bodoče za prošnje za potrdila o višini neposrednih davkov za odmero šolnine naslednji postopek:

1. Železniško, po zakonu nastavljenemu osebje, ki nima nobenega davku podvrženega privatnega imetja in plačuje le uslužbenški davek, vlaga z Din 5 kolekovane prošnje za potrdilo o višini uslužbenkega davka za odmero šolnine svojih otrok preko svoje službene edince na Računovodstvo pri direkciji drž. železnice v Ljubljani, ki mu izstavljena potrdila dostavi zopet preko pristojne službene edince. Prošnji je prilagati za originalno potrdilo kolek za Din 20, za vsak prepis pa kolek za Din 10.

2. Nastavljeno osebje, ki ima pa

poleg svojih službenih prejemkov še kako drugo neposrednemu davku podvrženo imetje (hišo, posestvo), naslovi svoje prošnje za potrdila o višini celokupnih neposrednih davkov (uslužbenkega in od imetja) na pristojno davčno upravo, kjer se mu odmerja in predpisuje davek od imetja; tudi te istotako kolekovane prošnje je s potrebnimi koleki za potrdila poslati preko službene edince na Računovodstvo pri direkciji drž. žel. v Ljubljani, ki bo iste opremila s podatki o uslužbenkem davku in jih poslalo naslovni davčni upravi, odkoder bo osebje direktno prejelo potrdila.

3. Za prošnje delavcev in sploh pomožnega osebja velja isti postopek kakor pod točko 1. in 2. za nastavljeno osebje, toda s posebnim pristavkom, da morajo službene edince, preden odpošljejo prošnje za potrdila Računovodstvu, in vsaki prošnji navesti znesek, ki ga je plačal dotični delavec v toku enega leta za nazaj na uslužbenkem davku.

škodnine za vozno osebje za 12%, odškodnine za nočno delo za 10% ter odškodnine za ločeno gospodinjstvo za 5%.

Ameriški železniški direktorji se imajo dobro

Predsednik upravnih svetov ameriških železnic, katerih edina naloga je parkrat letno predsedovati sejam, ker vse strokovno delo opravijo podrejeni direktorji, dobe za svoj trud lepe prejemke. Tako na pr. dobi prezident Delaware železnice 90.000 dolarjev, prezident železnice Baltimore in Ohio 60.000 itd.

Zvišanje plač za 10% in 40 urni teden v Novi Zelandiji

Novozelandska vlada je za vse državne železničarje uvedla 40 urno delo na teden. Onim, ki imajo urne plače, je istočasno zvišala plače za 10%. V Novi Zelandiji vlada delavska vlada, ki ima namen odpraviti brezposelnost in dvigniti življenjski standard delavstva.

40 urni delavnik v Franciji

S 1. novembrom je stopil v Franciji v veljavo zakon o 40 urnem delavniku na teden za kovinsko, tekstilno in stavbeno industrijo.

Zakon, ki ga je vlada ob silnih težkočah uveljavila pred parlamentom in senatom z argumenti, je socialnopolitično silno velikega pomena.

Delavstvo v drugih državah čestita francoskemu delavstvu k tej veliki pridobitvi, ki je uspeh smotrenega nastopa delavskih sil. Znova se potrjuje, da zavise socialne pravice delavstva v državi od politične moči in vpliva delavskega razreda. Boj za politično moč je boj za kruh!

Fašizem v Italiji uvaja 60 ur dela na teden

V Italiji uvedejo v 1200 tovarnah za vojni material 60 urni delovni teden. Tako je odredil komisariat, ki kontrolira vojno industrijo. Mussolini pa je sporočil, da je dovolil 140 milijonov lir za postavitev novih vojnih letališč, ker ni prostora za nova letala, ki se izdelujejo.

Važen uspeh ameriških železničarjev

Ameriške železničarske organizacije (20 po številu, ker so v Ameriki organizacije v glavnem omejene na delokrog par družb) so sklenile kolektivno pogodbo s skupno 138 železniškimi podjetji. Glasom te pogodbe dobe železničarji, ki bi bili pri reorganizaciji železniške službe odpuščeni, odškodnino v znesku 60% zadnjega mesečnega zaslužka po sledeči tabeli:

- po 1 letu službe za 6 mesecev;
- po 2 letih službe za 12 mesecev;
- po 3 letih službe za 18 mesecev;
- po 5 letih službe za 36 mesecev;
- po 10 letih službe za 48 mesecev.

Ako bi bil kdo vsled reorganizacije premeščen na mesto s slabšo plačo, se mu izplača diferenca.

Kdor želi prostovoljno zapustiti službo, pa dobi sledečo odškodnino:

- po 1 letu službe za 3 mesece;
- po 2 letih službe za 5 mesecev;
- po 3 letih službe za 8 mesecev;
- po 5 letih službe za 12 mesecev.

Ta dogovor velja za dobo petih let. Ker par družb dogovora ni podpisalo, je bil sprejet obojestranski sklep, da se tem družbam ne dajo nobene ugodnosti, dokler dogovora ne podpišejo. Dogovor je bil sklenjen s posredovanjem predsednika Roosevelta in predstavilja važen preokret v delavskem gibanju Amerike sploh.

Članom Šplošnega delavskega pravovarstvenega društva

Vsi oni člani, katerih članske knjižice bodo sedaj z decembrom izrabljene, prejmejo pri blagajnikih krajevnih pisarn novih knjižic pri plačilu prispevka za januar 1937.

Zanimivosti za železničarje

Bav-bav naj pomaga

Par mesecev so odreditelji delavstva z vezarskih forumih študirali položaj železniških delavcev. Nikakor jim ni šlo v glavo — gospodom v Beogradu namreč, — da se železniškemu delavcu slabo godi in da njih prejemki ne dosegajo eksistenčnega minimuma. Sklicati so morali 20. novembra delavske delegate na konferenco in izdelali so spomenico na ministra, iz katere posnemamo sledeče odstavke:

»Zadnje čase je centralna uprava dobila od svojih oblastnih uprav in podružnic predstavke, v katerih se delavci pritožujejo, da vsled podražitve živil s prejemki, katere prejemale od železniške uprave, ne morejo shajati in vzdrževati golo življenje. Vsled tega smo sklicali državno konferenco dne 31. oktobra.

Iz predloženih poročil delavskih delegatov je bilo ugotovljeno, da zares delavci z današnjimi dohodki z ozirom na vse težkoče, v katerih živimo, ne morejo kriti eksistenčnega minimuma, kar je bilo poslabšano zlasti z podražitvijo živil v zadnjem času.

Zvezarji niso nič krivi

V zadevi razveljavljenja razpisanih volitev delegatov za ljubljansko podporno društvo so izdali zvezarji poseben komunike, v katerem ugotavljajo:

1. Upravni odbor podpornega društva je po svojih pravilih popolnoma avtonomen pri vseh svojih odločitvah tako tudi glede razpisa volitev.

2. Niti oblastni odbor, še manj podružnice ali celo odseki niso posredno niti neposredno sodelovali ali odločali o določitvi dneva volitev, razmejivti volišč, določitvi predsednikov volišč itd.

3. Oblastni odbor je izdal šele 23. sept. podružnicam in odsekom informativno krožnico, torej po objavljenju razpisa volitev.

4. V št. 19 »Glasnika« z dne 1. oktobra objavljen članek po tem predmetu, je bil iz redakcijskih tehničnih razlogov poslan uredništvu v Beograd že 24. sept., torej

Novo vozne ugodnosti in zvezarji

Ko izide kak nov pravilnik ali uredba, so vedno zvezarji tisti, ki požanjejo uspeh. Včasih žanjejo seveda prehitro in ne pregledajo, kakšno žito žanjejo, vsled česar pridejo kasneje v zadrego. Tudi pri pravilniku o voznih ugodnostih so na svoji seji, čim je izšel, ugotovili, da »se more reči, da novi pravilnik v vsem zadovoljuje interese članstva.«

S to zvezarsko ugotovitvijo se seveda ne strinjajo oni južno-železničarji, ki so bili upokojeni pred 12 leti članstva v delavskem provizij-

Gospodje torej niso verjeli pisanim poročilom o težkem stanju delavstva. Plače, ki jih predvideva delavski pravilnik, so se jim zdele najbrže zadostne za kritje potreb delavca, ki po njih mnenju najbrže ne sme imeti nikakih posebnih zahtev. Šele delegatska konferenca jih je prepričala, da so delavci res v težkem položaju.

Sklenili so intervencijo pri ministru in so svojo zahtevo po izplačilu uvečane plače v polnem znesku, kot jo predvideva pravilnik (za delavca največ 30% od osnovne plače) zabeležili s sledečim ocvirkom:

»Prosimo vas, da najdete pota in način, da se tej utemeljeni prošnji ugodi. To tem prej vsled tega, ker se vsakodnevno opaža razorna agitacija levičarskih elementov, ki ne izbirajo sredstev, da v teh težkih trenutkih delavce zavedejo tja, kjer ne more imeti koristi ne delavec in ne železniška ustanova.«

Ubogih levičarji, ki morajo danes služiti kot glavna utemeljitev prošnji zvezarjev za zboljšanje delavskega položaja.

preje, nego je oblastni odbor doznal za sestavo kandidatnih list.

Naši zvezarji so res povsod nedolžni, obenem pa zelo naivni, ako mislijo, da jim bodo železničarji verjeli. Poglejmo, kaj so glede volitev pisali dne 1. oktobra 1936:

»Tovariši, naša dolžnost je, da 11. oktobra ponovno in sedaj že četrtič dokažemo, da je moč nacionalnih železničarjev zdaleka večja od onih, ki bi hoteli zaslužniti našega železničarja. Za to 11. oktobra vsi za listo Udruženja Jugoslovanskih nacionalnih železničarjev ter s tem za listo poštenja, pravice in nesebičnega dela.«

Teško je, ko mora društvo naknadno ugotoviti, da so lastni »zavedni nacionalni člani« Udruženja nelojalno postopali in ko mora ugotoviti, da odborniki ljubljanskega podpornega društva nimajo z zvezo niti toliko veze, kakor ubogi zemljani z Marsom.

skem fondu, ker sedaj izgube legitimacijo za se in družino. Niso iste-ga mišljenja kot zvezarji pogodbeni progovni delavci, ki delajo že nad 3 leta na železnici ter so imeli doslej legitimacije, ker po novem pravilniku izgube legitimacijo za se in družino.

Zvezarsko hvalisanje in klečeplazenje je doslej še vedno škodovalo ravno najnižjim na železnici, ki so že itak v obupnem položaju. Za slične pohvale raznih pravilnikov za služijo zvezarji vso obsodbo.

Štednja in družba

Vlakospremnik nam piše:

Izšla je statistika Generalne direkcije državnih železnic, ki nam jasno pove, kje se je štedilo in za koliko. Takoj lahko ugotovimo, da se ponavlja stara pesem »štednja na račun nižjega osebja«. V vseh listih smo imeli priliko čitati, da je naša vlada sklenila razne trgovske pogodbe, kar bo imelo za posledico povečan promet in tako bo moral reducirani stalež nižjega osebja prevzeti nase nova bremena.

Statistika pravi, da pride na Jugoslovanskih železnicah 7.75 uslužbenca na en kilometer proge. Dobro pa vemo, da je tretjina tega osebja zaposlena v raznih pisarnah in v nadzorovalni službi, tako da zamoremo računati na en kilometer komaj s 5 uslužbenci. Ni čudnega ni pri taki praksi, če mora marsikateri sprevodnik delati dnevno po 16 ur službe v izvozni sezoni, odnosno ko nastopi jačji turistični promet, ker ni nadomestnikov.

Železniške direkcije imajo vezane roke ter ne smejo sprejeti v službo niti najnižjega uslužbenca brez dovoljenja Beograda. V pisarnah pa je zaposlen ogromen aparat, ki nalaga nižjemu osebju vedno nove statistike in evidence, izvaja vedno nove kontrole, izdaja vedno nove pravilnike in dodatke k pravilnikom, li

Štednja bi bila potrebna torej v prvi vrsti zgoraj, kjer se nalaga res nepotrebno delo in dosti kredita bi ostalo za uresničenje zahtev nižjega osebja. Imamo na železnici mnogo organizacij, prebiram njihov glasila, vendar v večini teh glasil najdem članke o razvitih društvenih praporov, o raznih slavah, kar je o izvršenih izletih ter izletih, ki so v načrtu za prihodnje leto, ne najdem pa kritike. Delo takih organizacij nam nižjim uslužbencem več škoduje kot koristi in zadnji čas je, da te organizacije svojo taktiko spremenijo, ali pa likvidirajo, ker za njimi ne bo nikdo jok.

Mednarodni pregled

Francoske železnice

Prenagleno bi bilo že sedaj govoriti o končnih rezultatih gospodarske in socialne politike ljudske fronte v Franciji, posebno še, ker se bodo posledice zadnjega razvrednotenja franka šele čez nekaj časa točno pokazale. Uspehi nove politike, ki se že danes dajo ugotoviti, še zelo trpe vsled posledic petletne deflacijske politike. Vendar se dajo s pregledom razvoja železniških dohodkov že sedaj ugotoviti važni uspehi politike ojačenja kupne moči v Franciji.

Francoske železnice so v povojni dobi bile skoraj stalno deficitne. Samo tri leta (1926—1929) so zaznamovale prebitke, vsa leta pred 1926 in po letu 1930 so bile deficitne. Leta 1930 je znašal deficit 1.300 milijonov francoskih frankov, leta 1933 pa že 4 milijarde frankov in leta 1935 je deficit prekoračil celo številko 4 milijard frankov.

Francoske železnice, od katerih je le 9.100 km v državni upravi, med tem, ko je 33.600 km last privatnih družb, imajo skupno dolga nič manj kot 27 milijard francoskih frankov. Aprila 1936 je znašal dolg železnic pri državnem zakladu skoraj 22 milijard, h kateremu znesku je prišteti še deficit iz let pred 1926, ki je znašal tedaj nad 5 milijard.

Francoske železnice so skušale deloma iz lastne inicijative, deloma pod pritiskom državnih organov najti izhod iz katastrofalnega položaja z redukcijami ter znižanjem izdatkov sploh. Deflacija je na francoskih železnicah triumfirala. Stalež osebja je bil znižan od 505.000, kolikor je znašal v letu 1930, na 425.000 v letu 1935, torej za 16%. K temu je prišteti še obično znižanje prejemkov pri istočasnem podaljšanju delovnega časa. Vse žrtve pa, ki jih je osebje doprineslo, so bile zaman. V okviru splošne politike redukcij in znižavanja plač so celo poslabšale položaj, ker so vplivale na dohodke ter je ugotovljeno, da so kljub znižanju izdatkov v še večjem procentu padali dohodki. V letu 1932 so se dohodki znižali za 15%, leta 1933 za nadaljnjih 6%, leta 1934 za 4.7% in končno leta 1935 še za 9.3%.

Z zmago ljudske fronte in prevzemom oblasti po njej je bila takoj ukinjena politika znižavanja plač in redukcij ter so se plače zvišale ob istočasnem znižanju delovnega časa. Že maja meseca so se pokazale prve ugodne posledice. Meseči junij—avgust zaznamujejo povprečno 5% višje dohodke napram istim mesecem preteklih let. Nasprotniki vlade, ki so vsa prejšnja leta videli edini izhod iz krize v zmanjševanju prejemkov in redukcijah osebja, skušajo sedaj pomen teh dejstev zmanjšati. Oni nočejo priznati, da se je vladi ljudske fronte posrečilo zaustaviti stalno nazadovanje preteklih šestih let ter doseči zopet razvoj navzgor. Vlada ljudske fronte se na kritike teh obupancev ne ozira, marveč nadaljuje svoj program zlasti z zboljšanjem položaja delavstva in nameščencev ter s skrajšanjem delovnega časa s ciljem, odpraviti brezposelnost ter ustvariti srečne in zadovoljne državljane, ki bodo znali braniti demokracijo pred vsemi navali reakcije.

Zmanjšanje postranskih prejemkov v Švici

Kljub odločnemu odporu švicarske železničarske organizacije ter socialističnih poslancev je švicarska vlada znižala od-

V naše hiše
za naš denar
le res domače praške

„ADRIA“.